

Turingussa 24/9-61

Hyvät puoluetoverit

Olen jakanut sanottavani kolmeen osaan nim.

1) aijon selittää vähän eduskunnan näkymiä viime päiviltä

2) presidentivaalivalmistelujamme ja

3) joku sana ammattiyhdistysliikkeestä

Eduskunta kokoontui viime viikolla syyskauden ensimmäiseen istuntoon, jossa heti nähtiin oiva näyte kansanrintaman yhteis^{peluusta}istyksestä. Viime keväänä oli jäänyt käsittelyyn maalaisliittolaisen Pentin maitolaiturialoite. Nykyisen tielain mukaan saa maanteiden varsiin rakentaa maitolaitureita vain 600 m välimatkoille ja niiden tasanteet aurataan talvisin valtion tieviranomaisten toimesta, mikäli se viivytyksettä tien aurauksen yhteydessä käy päinsä. Tämä ei tietysikään tyydyttänyt maalaisliittolaisia, jotka ovat viime aikoina tottuneet saamaan valtiolta kaiken, mitä tahtovat. Pentti esitti aloitteessaan, että maitolaitureita pitää saada rakentaa niin tiheään, kun maidontuottajia haluttaa ja niiden tasanteet on aurattava valtion puolesta. Valiokuntakäsittelyssä jo selvisi, että lastaustasanteita tarvitsevat monet muutkin, ^{alasta} etteivät yksin maidontuottajat, joten jos niiden auraus katsotaan valtion ^{erikoiseksi} tehtäväksi, niin sama systeemi on tietysti ulotettava kaikkiin muihinkin lastauspaikkoihin. Teitä on levennettävä aina lastauspai-

kan vuoksi. Valiokunnassa aloite tuli hylätyksi, mutta maalaisliiton toimesta oli asia hoidettu nyt syksyyn mennessä kansanrintaman kesken, niin että Pentin esittäessä aloitteensa hyväksymistä, se menikin läpi maalaisliiton, kommunistien ja skogilaisten äänillä. Asia palasi suureen valiokuntaan ja siellä sitä nyt puidaan kuin tärkeämpääkin asiaa.

Tupakan mainonnan vähentämisestä meni yksimielisesti läpi ~~Kallio~~ ~~kesken~~ toivomusaloite. Eduskunta oli sitä mieltä, että lapsille ei tarvitse myydä tupakkaa eikä tupakkamainoksissa välttämättä aina tarvitse olla kaunis nainen tupakka hampaissa. Tällaisesta mainoksesta nuoriso saa helposti sen käsityksen, että tupakka nyt välttämättä kuuluu fiksun nuoren hampaisiin.

Kunnalliskotien sairastosastojen valtioavusta meni niinikään toivomusaloite sisään hallitukselle. Samanaikaisesti kyllä todettiin, ettei varsinaisia kroonillisten sairaitten osastoja enää pitäisi rakennuttaa kunnalliskotien, vaan sairaaloitten yhteyteen ja valvontaan. Tällöin niiden taso nousisi useimmissa tapauksissa nykyisestään ja niihin saataisiin ehkä paremmin pätevää työvoimaakin kuin kunnalliskoteihin. Ei ole myöskään perustetta hoitaa köyhiä kroonillisia ja parantumattomia sairaita eri paikassa kuin samanlaisia varakkaita.

Meidänkin valiokuntaryhmässä käytiin tästä asiasta kipakkaa väittelyä, kun osa oli sitä mieltä, että ensin pitää rakennuttaa keskussairaalat kaikkiin piireihin ja vasta sitten tällaiset pääasiassa vanhusten sairaalat.

Näin siis ehdittiin parissa istunnossa jo käsitellä monia melko tärkeitä ja kauaskantoisiakin aloitteita, kunnes päästiin budjettikeskusteluun. Sitä käytiin melkein herkeämättä kolme päivää, niin että eduskunnassa jo vitsailtiin, ettei enää voi puhua, kun se loppuu, vaan pitää sanoa, jos se puhetulva vielä loppuu, niin sitten seuraa siitä ja sitä.

Maalaisliittolaiset tietenkin jakoivat auliisti kiitostaan omalle hallitukselleen ja heillä oli siihen todellisuudessa täysi syy. Budjetti on rakennettu niin maatalousystävälliseksi kuin ajatella saattaa, ~~mutta~~ Sensijaan kaikki muut puolueet ainakin näennäisesti haukkuivat- Simonenkin- mukaan luettuna talousarvion verojen ~~janaksujen~~ mahdollisen kohoamisen vuoksi. Paljon ankarammin hän kuitenkin hyökkäsi sosialidemokraattista puoluetta vastaan ja pilkkasi sosialidemokraattien aloitetta työväenliikkeen nousun ~~kunniakiven~~ pystyttämiseksi. Hän ei varmaan ollut selvillä, että hänenkin puolueensa todellinen veteraani Martta Salmela-Järvinen oli allekirjoittanut meidän aloitteemme tällaisen kunniakiven pystyttämiseksi.

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän pääpuheen-
vuoron käytti ryhmämme varapuheenjohtaja Paasio.
Hänen voimakkaan puheensa te kaikki tietysti olette
jo lukeneet lehdistämme. Hän totesi puheessaan
sen, että maalaisliiton johtokausi voi jatkuva vain
kommunistien tuella, ja että on masentavaa lukea
lehdistä ministerin asemassa olevan henkilön julki-
sessa puheessaan väittävän, että jos edessäolevissa
presidentin vaaleissa käy toisia kuin hän haluaa,
niin seurauksena on ilman muuta ulkopoliittinen
suunnan muutos. Mitä perusteita tällaisille väit-
teille on olemassa,² tiedusteli Paasio. Vennamo
paljasti maalaisliitolle ja kommunisteille hyvin
epämieluisia asioita, joista esimerkin vuoksi
mainitsen, miten kansanrintama ~~hoitaa~~^{palkitsee} omiaan. Kun
Simonen on hoitanut kättilöopiston jutun niin hyvin
kuin on, kuten tiedätte, päätti Suomen Pankin johto-
kunta nostaa hänen palkkaansa 150.000 markalla kuu-
kausi. Kun pankin johtokunnassao olisi voitu estää-
kin tällainen päätös, jos kaikki kommunistit olisivat
olleet paikalla, oli tämäkin asia hoidettu niin hie-
nosti, että kommunistit olivat unohtaneet koko ko-
kouksen ja panneet vain yhden edustajansa Murron
jättämään tällaisesta suuresta palkankoroituksesta
vastalauseensa, jotta sitten voivat valitsijoilleen
taas kaksinaamaisesti selvittää, että vastustaneet
he ovat näin suurta koroitusta. Maalaisliittolaiset
tietysti halusivat ^{hien} palkita Simosta sosialidemok-
raattisen puolueen hajoitustyöstä, heidän kantansa
siis ymmärtää, samasta syystä tietysti kommunistienk

kin kannatti tuo pieni lahjoitus tehdä Simoselle. Edessä oleva presidentinvaali sävytti ajottain hyvin kiivastakin ^{puolesta-} keskustelua, jossa kommunistitkin näennäisesti moittivat hallituksen huonoa sosiaalibud-
^{kehuiivat Neuvostoliiton oloja ja moittivat meidän} jettia. Hämeen Kansasta te näitte jo aikaa ne tärkeämmät kohteet, mihin Etelä-Hämeessä rahoja ^{niel vaitteen talousarvio} esitetään. Tosin siinä oli yksi virhe, kun sanottiin, ettei Hämeenlinnan naisvankilaan ole vielä kään yhtään määrärahaa. Siihen kuitenkin esitetään ~~muistaakseni yli~~ 50 miljoonaa, jotta alulle saadaan uusi naisvankilakin, jotta Hämeen vanha linna sitten kokonaisuudessaan voidaan kunnostaa matkailunähtävyydeksi. *57,5 milj. Turun ja Oulunkallan*

Raha-asia-alotteiden jättöaikana keskusteltiin ryhmässä, että jätämmekö vain muutamia suurempia ryhmän aloitteita vaiko mahdollisimman paljon ja monilta aloilta. Ryhmässä tultiin kuitenkin siihen tulokseen, että mitä syytä meillä on pitää kynttiläämme vakan alla, kun kuitenkin kaikki muut ryhmät jättävät aloitteita omista ideoistaan satamäärin. Niin mekin sitten jätimme ~~vammaan~~ satakunta- aloitetta, mitä erilaisimmista asioista, jotka kaikki olivat ensin ryhmässä käsiteltävinä, tai siis määrattiin henkilöt, mistä aiheesta, kunkin on tehtävä aloite. Ne ovat aina eduskunnan kiireisimpiä päiviä, kun viimeisessä tipassa saa ryhtyä onkimaan asiatietoja siltä alalta, mitä aloite ^{kukaan} koskee.

Vasta viime perjantaina eduskuntapääsi vakituisiin uomiinsa eli jatkamaan hallituksen esitysten ja edustajain lakialotteita.

Siirryn sitten presidentinvaaliasiaan

Moneen otteeseen on jo selvitetty, minkävuoksi meidän puolueemme ja koko maan kannalta olisi parempi, jos nykyinen presidenttimme saataisiin vaihdetuksi parempaan mieheen. Sellaiseen, joka ei jakaisin kansaa vuohiin ja lampaisiin, joka ~~kaikkiin kansalaisiin nähden noudattaisi~~ ~~kunnioittaisi~~ lakia ja oikeutta ja pitäisi ennenkaikkea kansanvaltaa ja demokratiaa kunniaassa. Kun nähtiin, että omaa miestä ei missään tapauksess tälläkään kerralla saataisi läpi, pidettiin ainoana mahdollisena keinona presidentin vaihdokseen liittoutumista toisten puolueitten kanssa, sellaisten, jotka ainakin yhdestä asiasta, nim. demokratiasta ovat kanssamme samaa mieltä. Tämän vuoksi pyrittiin löytämään yhteinen ehdokas, joka todella pystyisi kilpailemaan nykyisen presidentin kanssa, joka kieltämättä on edustavan näköinen, hyvä puhuja ja tiedoiltaan lakitieteen tohtori. On selvää, ettei kuka tahansa Skogin Ema pysty lyömään tällaista ukkoa laudalta. Maalaisliitto on käsityksemme mukaan mennyt presidenttiehdokkaansa mainostamisessa kuitenkin liian pitkälle, kun Maakansa kirjoittaa oikein vakavissaan, ettei nykyisessä maailmantilanteessa pitäisi mennä Suomessa vaihtamaan kokenutta presidenttia johonkin vasta-alkajaan

Ikäänkuin joku presidentti Kekkonen olisi ainoa

mies koko Suomessa, joka meillä on oikeus valita johtajaksemme. Puolueettomuusospimuksemme pitäisi meidän käsityksemme mukaan taata myös meille, vaikka olemmekin pieni kansa täyden itsemääräämisoikeuden omiin sisäisiin asioihimme. Kun kerran perustuslakimme ja valtiosääntömme suo Suomen täysikasvuaisille kansalaisille oikeuden itse joka kuudes vuosi valita korkeimmaksi maanpäälliseksi johtajakseen eli presidentikseen, kenet se itse haluaa, tuntuu näissä asioissa vieraan apuun turvaantuminen samanlaiselta kuin jos jonkun perheen sisäisiin kiistoihin mentäisiin hakemaan naapurista apua.

Me olemme nyt siis ratkaisumme tehneet, kun ei kerran omaa miestä saada tälle tärkeälle paikalle, silloin yritämme saada porvareista oikeudenmukaisen koko kansan ^{valinnan} presidentin. Skogilaisten on turha räpäillä meille suutaan, että meillä on porvari ehdokkaana sillä niin on myös heillä, Urho Kekkonen, on heidän todellinen ehdokkaansa jo ensimmäisessä äänestyksessä, siitä saamme olla varmoja.

Nyt on vain kysymys, minkälaisilla vaali liitoilla meidän olisi viisainta mennä vaaleihin. Viimeisten kunnallisvaalien mukaan laskettuna saisi ^{yhteinen} Hongan vaaliliitto 15-17 valitsijamiespaikkaa enemmän, kuin jos kaikki menisivät omina vaaliliittoinaan. Poliittiset, tunne- ja psykologiset syyt mennä porvarien kanssa yhteiseen vaaliliittoon ovat vaikeampi puoli asiassa. Sosialidemokraatit ovat vuonna 1945 viimeksi olleet vaaliliitossa ja silloin olimme kommunistien kanssa. Nyt tuumitaan, voimme mennä

edes tässä päivänselvässä asiassakaan porvarien kans-
sa yhteiseen vaaliliittoon. Hongan kannattajat saa-
vat ääniä eri vaalipiireissä 1/3- ~~12~~ 2/3 välillä ja
jos kannattajia on esim. puolet, on siellä jo vai-
keat saada niihin muutamiin ehdolle mahtuviin hen-
kilöihin kaikille sen suunnan kannattajille mieleiset
ehdokkaat, kun niitä saa asettaa kukin puolue sit-
ten niin rajoitetusti. Puolueemme sihteeri Pitsinki
sanoi viimeksi viime torstaina ryhmässä, että meidän
kaikkien tulee sittenkin toimia yhteisen vaaliliiton
aikaansaamiseksi, sillä sillä tavalla ~~sittenkin~~
voittaisimme eniten tai toisin sanoen häviäisimme
vähiten, koska hukkaääniä tulisi siten vähemmän
kuin jos vaaliliittoja on monta. Tämän asian mei-
dän piirimme kohdalla ratkaiseen ensi kuum lopulla
pidettävä ylimääräinen piirikokous.

Jos sitten vielä jonkulla sanalla koskettelin
SAJ:n kehitystä. SAK:sta sen muututtua kommunistien
ja skogilaisten poltiikan temmellyskentäksi on
nytemmin eronnut 19 ammattiliittoa, jotka yhteensä
edustavat 95.000 jäsentä. SAK:n todellinen jäsen-
määrä on enää 170.000 jäsentä. SAJ:n on sen 10
elinkuukauden aikana liittynyt 14 ammatti liittoa
yhteensä 54.000 jäsentä. Totuus on se, että SAJ:n
kehitys on kulkenut hitaammin, mitä aluksi uskot-
tiin ja sellaiset suuret liitot kuin Liiketyönte-
kijäin Liitto odottavat vielä, ~~ovat eronneet toises-~~
~~mutta~~ eivät ole liittyneet tähän uuteenkaan.

Todellisuudessa painimme nyt edessä olevat ajat
presidentinvaalien kimpussa, joten puolueväki

ei varmaan juuri nyt ehdi aktiivisemmin auttaa ammattiyhdistysväkeä, mutta jos onnistumme presidentinvaihdoksessa, niin silloin ^{muutteenkin puolesta} voimme paremmin keskittyä ammattiyhdistysasioihinkin.

Joku kysyi minulta vielä, miten sen Jannen konsernin asiat oikein ovat, kun toisinaan julistetaan sen juuri romahtavan ja toisinaan taas Janne esiintyy kommunistien rauhanjuhlissa sananselittäjänä. Helsingissä selitetään tämä asia niin, että hiljakkoin oli Jannen putiikilla 3,5 miljoonaa protesitilistalla, mutta senjälkeen kun simoslaiset palasivat Venäjänmatkaltaan löytyi rahat näihin ja ehkä vähän muihinkin ^{simonistien} tarpeisiin. Ei kukaan voi väittää, että ~~ne olisivat sieltä peräisin~~ ^{rahat olisivat peräältä maaperältä}, mutta jokatapauksessa maksut tapahtuivat samoihin aikoihin

Lopetankin esitykseni sanontaan, että ellemme me sosialidemokraatit taas ties kuinka monennen kerran ^{kaiken käsittelemässä alennuksen} jaksata tässä maassa taistella kansanvallan ja demokratian puolesta, niin niiden luhistuminen on vaarassa. Maalaisliitto johtaa meitä Shekkoslovakian tielle ja voimme vain sanoa, että herra meitä varjelkoon sellaiselta demokratialta.

*Janne puolestaan toimitus
jatkajaksi jatkajaksi*